

Raadsstuk

Onderwerp: Verstedelijking in Haarlem, notitie reactie 1e Metropoolregio
Amsterdam conferentie

Reg.nr.: 2009/139174

Inleiding

De 'Metropoolregio Amsterdam (MRA) is de noemer waaronder 2 provincies, Noord-Holland en Flevoland en 27 gemeenten van Uitgeest tot Lelystad in ons deel van de Randstad samenwerken. De MRA is een vrijwillig, informeel samenwerkingsverband van bestuurders, waar afspraken worden gemaakt over gemeenschappelijke ambities op regionaal niveau, die later bevestigd moeten worden door de betrokken gemeenteraden.

Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. met instemming kennis te nemen van de resultaten op het gebied van samenwerking in MRA verband zoals neergelegd in het document MRA op koers en het Gebiedsdocument Metropoolregio Amsterdam Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 en de afspraken die daarover in de 1^e MRA conferentie van 9 april zijn gemaakt.
2. het Gebiedsdocument Metropoolregio Amsterdam Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 te onderschrijven als onderhandelingsdocument met het Rijk met de overweging dat dit document voldoende aansluit op de inbreng en wensen van Haarlem.
3. akkoord te gaan met een brief aan de Bestuurlijke KernGroep van de MRA (bijlage) door middel van bijgevoegd concept.

Beoogd resultaat

Voorzetting samenwerking binnen de MRA en behartiging Haarlemse belangen.

Argumenten

Door afspraken te maken over onder meer woningbouw, werkgelegenheid, infrastructuur, landschap en toerisme bundelen de overheden hun krachten om de MRA als economisch aantrekkelijke regio te laten concurreren met groeiregio's als Frankfurt, Stockholm of Madrid. De MRA is een doorstart na 7 jaar Noordvleugel-samenwerking. Uitgangspunt blijft het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040, dat ook door de gemeenteraad van Haarlem is goedgekeurd.

Bijlagen

Concept-brief aan de heer M. van Poelgeest, voorzitter Bestuurlijke KernGroep van de metropoolregio Amsterdam

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. met instemming kennis te nemen van de resultaten op het gebied van samenwerking in MRA verband zoals neergelegd in het document MRA op koers en het Gebiedsdocument Metropoolregio Amsterdam Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 en de afspraken die daarover in de 1^e MRA conferentie van 9 april zijn gemaakt.
2. het Gebiedsdocument Metropoolregio Amsterdam Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 te onderschrijven als onderhandelingsdocument met het Rijk met de overweging dat dit document voldoende aansluit op de inbreng en wensen van Haarlem.
3. akkoord te gaan met een brief aan de Bestuurlijke KernGroep van de MRA (bijlage) door middel van bijgevoegd concept.

Gedaan in de vergadering van

De griffier,

De voorzitter,

DE VERSTEDELIJING IN HAARLEM

Notitie Reactie 1^e Metropoolregio Amsterdam MRA conferentie

§1 Inleiding

De 'Metropoolregio Amsterdam (MRA) is de noemer waaronder 2 provincies, Noord-Holland en Flevoland en 27 gemeenten van Uitgeest tot Lelystad in ons deel van de Randstad samenwerken. De MRA is een vrijwillig, informeel samenwerkingsverband van bestuurders, waar afspraken worden gemaakt over gemeenschappelijke ambities op regionaal niveau, die later bevestigd moeten worden op lokaal niveau. Dit betreft onder meer woningbouw, werkgelegenheid, infrastructuur, landschap en toerisme. Door afspraken te maken, bundelen de overheden hun krachten om de MRA als economisch aantrekkelijke regio te laten concurreren met groeiregio's als Frankfurt, Stockholm of Madrid. De internationale concurrentiepositie van Amsterdam en haar regio is van groot belang voor de (economische) ontwikkeling van dit gebied en daarmee impliciet ook voor Haarlem. Door samen te werken in de MRA praat Haarlem mee op bestuursniveau. Daardoor kan Haarlem invloed uitoefenen op ontwikkelingen in de MRA en haar beleid daarop afstemmen ten gunste van haar toekomstpositie. Uitgangspunt blijft het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040. Het bouwt voort op de ambities van de Noordvleugelconferenties, vastgelegd in het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040.

§2 De gemeenschappelijke ambities

Van belang zijn 2 documenten die gemaakt zijn voor de MRA conferentie op 9 april 2009 te Lelystad. Tijdens deze Conferentie is nog een aantal procesafspraken gemaakt.

1* het document Metropoolregio Amsterdam op koers

MRA op koers geeft de ambities weer en bouwt voort op het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040. Er is een verdeling gemaakt in drie clusters (geografische eenheden /gebieden). Ieder cluster is opgebouwd uit vijf impulsen (de inhoudelijke ambities) Per cluster en per impuls zijn in de conferentie vervolgtacties afgesproken. De acties maken deel uit van de Werkagenda's voor de komende jaren:

- de Werkagenda van de Regio voor de komende twee jaar (t/m 2011)
- de Werkagenda met het Rijk (t/m 2040).

www.metropoolregioamsterdam.nl > resultaten 1^e metropoolconferentie > afspraken en documenten > MRA Koersdocument: met name pag 34 - 37 Cluster West / pag 52 – 53, Werkagenda Regio Cluster West / pag 57, 59 Werkagenda Rijk Cluster West

2* Het gebiedsdocument Metropoolregio Amsterdam Verstedelijkingsafspraken 2010 – 2020

In 2010 lopen de bestaande woningbouwafspraken tussen VROM en Provincie Noord-Holland af. Op basis van deze woningbouwafspraken stelt VROM via de provincie geld beschikbaar ter stimulering van de (landelijke) woningbouwopgave. Voor de periode na 2010 kiest VROM voor het maken van integrale prestatieafspraken 2010-2020. De basis daarvoor is het gebiedsdocument MRA Verstedelijkingsafspraken 2010-2020. Dit gebiedsdocument is in feite een onderhandelingsdocument dat gebruikt wordt voor de discussie over de inzet van grootschalige Rijksinvesteringen. De discussie, die gevoerd gaat worden in het kader van het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport), gaat verder dan wonen. Ook bereikbaarheid en duurzaamheid zijn van belang.

www.metropoolregioamsterdam.nl > resultaten 1^e metropoolconferentie > afspraken en documenten > Verstedelijkingsdocument: met name pag 15 Openbaar vervoer / pag 27 Woningbouw in en om Haarlem / pag 40 – 44 Zuid-Kennemerland.

3* (proces) Afspraken 1^e Metropoolregio Amsterdam conferentie, Lelystad 9 april 2009 (bijlage)

Als resultaat van de MRA-conferentie zijn op 9 april door de aanwezige bestuurders nog eens de belangrijkste ontwikkelingen aan de orde gesteld. Zo is afgesproken de documenten op lokaal niveau bestuurlijk in behandeling te nemen, waarbij aan de orde is of de betrokken gemeenten instemming kunnen verlenen aan het gezamenlijk MRA gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken 2010-2020. Hiermee kunnen de onderhandelingen met het Rijk worden geopend www.metropoolregioamsterdam.nl > resultaten 1^e metropoolconferentie > afspraken 1^e metropoolconferentie

§ 3 Uitwerking per document

§ 3.1 het document Metropoolregio Amsterdam op koers

§ 3.1.1 De clusters en impulsen

De clusters zijn geografische eenheden binnen de MRA. Zij werken ieder een document uit, waarin zij aangeven wat de specifieke bijdrage is aan het totaal. Op deze manier positioneren de clusters zich zelf binnen de MRA en de Randstad. Hiermee vragen zij aandacht van het rijk voor de prioritaire opgaven binnen het eigen cluster. De drie clusters binnen de MRA zijn de volgende:

- **Cluster West:** Haarlemmermeer / Zuid-Kennemerland / IJmond met in 2020 ca. 550.000 inwoners
- **Cluster Midden:** Amsterdam / Zaanstad / IJmond met in 2020 ca. 1.250.000 inwoners
- **Cluster Oost:** Almere / Lelystad met in 2020 ca. 440.000 inwoners

De Clusters hebben ieder hun eigen problematiek en omstandigheden. Echter de hoofdonderwerpen zijn zijn samengebracht in de volgende impulsen:

- Stedelijke intensivering compact
- Economische versterking economisch
- Bereikbaarheid mobiel
- Landschap landschap
- Duurzaamheid / klimaatbestendigheid duurzaam

§ 3.1.2 Uitwerking document Cluster West

Cluster West is een “knooppunt van leven-wonen, recreëren, en werken- en internationale connecties”. Juist in dit gedeelte van de MRA liggen kansen om op korte termijn de concurrentiepositie van de Randstad te versterken. Hier ligt de bijdrage van Cluster West aan de concurrentiekracht van de MRA.

In het metropooldocument is een uitwerking op hoofdlijnen opgenomen. Op dit moment is een team onder aanvoering van gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland aan de slag om het clusterprogramma voor West op te stellen. De hoofditems zullen zijn woningbouwopgave, hoogwaardig openbaar vervoer, kust & binnenduinrand, waterberging en groene opgave. Voor deze onderdelen wordt de IJmond geheel tot Cluster West gerekend.

Voor de invulling van de ambitievlakken zijn al een aantal projecten benoemd als bijdrage van de cluster aan de concurrentiekracht van de MRA. Deze hebben al een

plaats gekregen in de Werkagenda's Regio 2009-2011 en de Werkagenda Regio met het Rijk 2009-2040.

- Stedelijke intensivering
Schaalsprong Haarlemmermeer door het realiseren van 100.000 woningen in de komende 30 jaar.
- Economische versterking
Uiteraard is economische versterking belangrijk om het gebied een economische zelfstandigheid en dynamiek te geven. Dit betekent investeren in zakelijke dienstverlening, in Schiphol, havens, kennis en innovatie. Daarnaast is de recreatie -Haarlem richt zich nog steeds op zakelijke dienstverlening.
- Bereikbaarheid
Gezien de verschillende opgaven is investeren in openbaar vervoer als drager van mobiliteit erg wezenlijk. Dit moet leiden tot een Hoogwaardig open vervoernetwerk in de metropoolregio.
- Landschap
In de cluster kan de groen-blauwe structuur verder worden ontwikkeld. Concreet betekent dit een ontwikkeling van de Stelling van Amsterdam als drager ervan. Daarnaast ligt de Rijksbufferzone tussen Amsterdam en Haarlem. Verder werkt Haarlem met Velsen, Bloemendaal, Zandvoort en de Provincie Noord-Holland aan een landschapsplan voor de Binnenduinrand om natuur te combineren met ruimte voor verantwoord gebruik en ontwikkeling.
- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid
Er moet aandacht zijn voor wateroverlast en verantwoord energiegebruik. In Haarlem is het project Haarlem Klimaat neutraal gestart. Los hiervan staat nog de aandacht die nodig is voor een goede kustverdediging.

§ 3.2 Het gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken 2010 – 2020

De Verstedelijkingsafspraken zijn een vertaling van de MRA-ambities in nadere aandachtspunten en projecten die mogelijk gaan spelen in de periode 2010 –2020. De aanleiding is de door VROM gevraagde opgave in het kader van het verstedelijkingsdossier. De discussie over de inzet van Rijksmiddelen op korte en middellange termijn is naar onze inschatting niet daartoe beperkt. Het document kan als onderbouwing van de Haarlemse opgaven op meerdere dossiers worden ingezet. Bij de verstedelijking gaat de MRA in competitie met andere regio's in Nederland. In hoeverre er voor de MRA en daarbinnen Haarlem financiële middelen beschikbaar komen is op dit moment nog niet aan te geven. Voor Haarlem als rechtstreekse gemeente in het kader van het nieuwe stedenbeleid is het van belang goede aansluiting te houden van de verstedelijkingsopgaven met de lokale ambities op het gebied van Wonen, leefomgeving en milieu. Met het rijk worden voor de periode 2010-2014 over de te bereiken resultaten in dit najaar in het kader van het stedenbeleid nadere gezamenlijke afspraken gemaakt. Het Rijk vraagt Haarlem hierbij een koppeling te leggen met de verstedelijkingsopgaven. Deze koppeling krijgt vorm in de Haarlemse Programmabegroting 2010-2014 dat door de raad wordt vastgesteld.

§ 4 Haarlemse Input voor de MRA

Haarlem heeft (samen met Zuid Kennemerland) een geheel eigen inbreng voor het vormgeven het Cluster West en het opstellen van het gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken (Cluster/impulsen en de verstedelijkingsopgaven).Het

college heeft zich gebaseerd op bestaand stedelijk beleid, waaronder met name het Structuurplan Haarlem 2020.

De stad Haarlem richt zich nog steeds op de doelen uit de Toekomstvisie van 2000-2010: 1* vergroting toeristische en culturele wervingskracht, 2* zakelijke dienstverlening, 3* goed en duurzaam wonen. Met de realisatie van de cultuuraccommodaties is een belangrijke stap gezet. Echter hierop moet wel worden doorgepakt. Punt 2 en 3 worden onder andere ingevuld door verdere verstedelijking. Dit betekent onder meer een aanpak van stedelijke intensivering en bereikbaarheid zonder aandacht te verliezen voor thema's als wijkgericht werken, participatie en inspraak en de sociale infrastructuur. Verder richt Haarlem zich op projecten Schalkwijk 2000+ en Haarlem klimaat neutraal en een eigen perspectief op de bereikbaarheid in de Metropoolregio Amsterdam.

- Stedelijke intensivering

Centraal bij de verstedelijkingsopgave voor de Westkant van de Metropoolregio Amsterdam staat het vinden van voldoende ruimte voor het wonen en werken en de bijbehorende mobiliteitsopgave. Met name Haarlem heeft te maken met de rode contour, waardoor uitbreiding niet meer kan en moet worden ingezet op intensivering van de gebruikruimte.

In het Structuurplan Haarlem 2020 is daarom ingezet op het beter benutten van het bestaande, reeds verharde stedelijk gebied. Het stedelijk gebied wordt met name rond knooppunten geïntensiveerd.

Hoewel het Structuurplan Haarlem 2020 een belangrijk aanzet voor het intensiveren van het stedelijk gebied geeft, is de discussie over dit onderwerp nog niet afgerond. Verdichting moet altijd ten dienste staan van de stedelijke kwaliteit; leefbaarheid, duurzaamheid en groen moeten gegarandeerd zijn. Op gemeentelijk niveau moet daarom bepaald worden of en in welke vorm verdichting haalbaar en/of gewenst is.

Een goede bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor het intensiveren van het stedelijk gebied. Dit geldt te meer daar de regionale vervoerassen Amsterdamsevaart en Schipholweg - de stekkerpoten van Haarlem - nu al vollopen en zorgen voor een slecht woonklimaat. Zonder verdere investeringen in de bereikbaarheid dreigt stagnatie van de verdere verstedelijking.

Binnenstedelijk bouwen is een complexe opgave; de geraamde tekorten op de Haarlemse opgave projecten bedraagt in totaal € 360 miljoen. De kostendragers voor de projecten, en (bijdragen aan) grootschalige investeringen in de stad worden betrokken bij de afwegingen voor het gemeentelijk meerjarig investeringsplan. Op project- of programmabasis worden zo mogelijk financiële afspraken gemaakt over bijdragen door marktpartijen als corporaties, onderwijs-instellingen en bedrijfsleven. Combinaties worden gezocht met de inzet van decentralisatie en doeluitkeringen vanuit het Rijk en specifieke doeluitkeringen op Europees en provinciaal niveau.

- Bereikbaarheid

Bij stedelijke intensivering is bereikbaarheid een belangrijke factor. Realisatie van een hoogwaardig openbaar vervoernet (HOV) met een rechtstreekse verbinding van Haarlem met de Zuidas is een voorwaarde om de Westkant MRA bereikbaar te houden, inclusief goed voor- en natransport. Dat geldt niet alleen voor de belangrijke schakel Haarlem, maar ook voor de Badplaats Zandvoort als belangrijk recreatiepotentieel en Velsen als deel van de IJmond.

Gezien de economische ontwikkelingen moet ook IJmond bediend worden door een HOV-lijn.

De Zuidtangent heeft in de eerste drie jaar van haar bestaan beter gepresteerd dan alle prognoses voorzien hadden; ook is het gebruik sterker gegroeid dan verwacht (23%). Het bestaande netwerk kan met een aantal ingrepen worden versterkt en uitgebreid tot zelfs buiten de metropoolregio (Bollenstreek). Door de verschillende delen van de Zuidtangent nog beter met elkaar te verbinden, maar ook door op knooppunten vloeiende overstaprelaties met andere lijnen en vervoerswijzen te creëren, wordt het regionale HOV-systeem verbeterd. Verder betekent een HOV-lijn langs de A9 naar de Zuidas Amsterdam een enorme verbetering van de bereikbaarheid, zo blijkt uit een gezamenlijke studie van Rijk, Provincie Noord-Holland, Stadsregio Amsterdam en betrokken gemeenten.

§ 5 vervolgsafspraken en aandachtspunten MRA

Het Cluster West document wordt behandeld in de eerste bestuurlijke Kerngroep (BKG) van de MRA na 1 oktober 2009. Daaraan voorafgaand wordt het ontwerpdocument aan de regiobestuurders voorgelegd.

Voor de periode april 2009-dec 2010 tot de volgende Metropoolconferentie heeft de MRA aandachtspunten opgesteld:

Voor de Inhoud: * koersbepaling december 2010: herijking werkprogramma in nieuwe (?) regionale bestuurlijke kleur/context, samenwerking met het Rijk en economische situatie, * Focus aanbrengen in werkprogramma's, * Integraliteit en afstemming tussen opgaven

Voor het Proces: * Eenvoud bestuurlijke aansturing, * Vroege betrokkenheid MRA deelnemers buiten BKG, * Betrokkenheid raden en staten

En bij de Politieke wisseling: * Proces: vasthouden samenwerking op MRA-schaal, * Inhoud: MRA verworvenheden/ inzichten kunnen bijdragen aan politieke programma's

Financiële paragraaf

De ambtelijke kosten worden gedekt uit het werkplan van de afdeling Ruimtelijke Plannen van de hoofdafdeling Stadszaken.

B&W besluit

1. Het college neemt met instemming kennis van de resultaten op het gebied van samenwerking in MRA verband zoals neergelegd in het document MRA op koers en het document Gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 en de afspraken die daarover in de 1^e MRA conferentie van 9 april zijn gemaakt
2. Het College onderschrijft het Gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 als onderhandelingsdocument met het Rijk met de overweging dat dit document voldoende aansluit op de inbreng en wensen van Haarlem.
3. Het college gaat akkoord met een brief aan het BKG van de MRA door middel van bijgevoegde concept
4. Het college legt deze nota ter bespreking voor aan de Commissie Ontwikkeling van de gemeenteraad van Haarlem

notitie MRA Verstedelijking in Haarlem

Gemeenteraad

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Gemeente Amsterdam
t.a.v. de heer M. van Poelgeest,
postbus 202
1000 AE Amsterdam

Datum ...september 2009
Ons kenmerk STZ/RP/2009/139174
Contactpersoon R.W.J.M. van Oppenraaij
Doorkiesnummer 023-5113557
E-mail rvanoppenraaij@haarlem.nl
Onderwerp MRA conferentie 2009, reactie Haarlem

Beste heer Van Poelgeest

In uw brief van 8 mei 2009 vraagt u ons om een reactie op de MRA-conferentiestukken van 9 april. Die stukken zijn:

- het Gebiedsdocument MRA Verstedelijkingsafspraken 2010-2020,
- het Conferentiedocument MRA op koers
- de Afspraken 1^e Metropoolregio Amsterdam conferentie, Lelystad 9 april 2009.

Als antwoord sturen wij u hierbij onze reactie, gedragen door een besluit van de gemeenteraad van Haarlem van september 2009.

Haarlem stemt in met het conferentiedocument "MRA op koers" met de werkagenda's, het gebiedsdocument Verstedelijkingsafspraken 2010-2020 als basis voor onderhandeling met VROM en de conferentie-afspraken zoals behandeld tijdens de 1^e Metropool conferentie op 9 april in Lelystad.

Wij delen het uitgangspunt dat het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040 gehandhaafd wordt als uitgangspunt van beleid en ondersteunen de lange termijn visie van de MRA. Deze lange termijnvisie sluit aan bij wat wij in het Structuurplan Haarlem 2020 (dit plan heeft de status van structuurvisie) als kaderstellend beleid hebben vastgesteld.

Haarlem ondersteunt het voorstel van de 1^e Metropoolconferentie te gaan werken met clusters en impulsen. Wij willen graag meewerken aan concrete uitvoeringsprogramma's en plannen.

Haarlem onderschrijft het belang van verdichting van het stedelijk gebied, maar erkent dat de discussie hierover, ook in Haarlem, nog gaande is. Verdichting moet

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
Bezoekadres: Brinkmannpassage, Haarlem
www.haarlem.nl

altijd ten dienste staan van de stedelijke kwaliteit. Op gemeentelijk niveau moet daarom bepaald worden of en in welke vorm verdichting haalbaar en/of gewenst is.

Haarlem onderkent het grote belang van bereikbaarheid van de eigen regio en van de gehele MRA, waarin Haarlem een knooppunt is. Door verdere verdichting, o.a. door binnenstedelijk bouwen en intensivering van werkgelegenheid, levert Haarlem een economische bijdrage aan de MRA. De verbetering van de bereikbaarheid is hiervoor een randvoorwaarde. Wij pleiten daarom het HOV-netwerk voor de Westkant van de MRA te realiseren voor 2015-2020, alsmede voor de verdere uitbouw van een samenhangend OV-netwerk in de gehele MRA..

Tenslotte vragen wij uw aandacht voor de Binnenduinrand en kuststrook, waaronder de badplaats Zandvoort. Deze gebieden vervullen een belangrijke recreatieve functie voor de gehele MRA. Het is dus in het belang van de hele MRA dat deze gebieden de recreatieve functie goed kunnen vervullen, rekeninghoudend met zowel adequate kustverdediging, het metropolitaan landschap als economische- en natuurwaarden.

Met vriendelijke groet,

De griffier,
B. Nijman

De burgemeester,
Mr. B.B. Schneiders